

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

Законодавчими змінами передбачається запровадження принципово нового механізму вирівнювання – за індексом податкоспроможності (обсягом надходжень на одного жителя за певним податком до середнього значення по Україні).

Реформа бюджетної децентралізації відбувається в умовах спадної макроекономічної динаміки в регіонах України, що одразу не може забезпечити швидких результатів цього процесу. Водночас, аналіз виконання місцевих бюджетів показав, що реалізація реформи бюджетної децентралізації дала перші позитивні результати. Доходи місцевих бюджетів без урахування трансфертів у 2015 р. зросли до 120,5 млрд. грн., що на 19,4 млрд. грн., або на 19,1 % більше відповідного показника 2014 р. За січень-листопад 2016 р. до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 131,9 млрд. грн., що складає 104,6 % від річного обсягу надходжень, затвердженого місцевими радами. Приріст надходжень до загального фонду проти січня-листопада 2015 р. склав 49,6 %, або +43,7 млрд. грн.

Таким чином, за економічним змістом фінансова децентралізація покликана підвищувати ефективність функціонування бюджетної системи. Вдало проведена бюджетна децентралізація сприяє нарощуванню фінансового потенціалу території, активізації інвестиційної діяльності, стимулюванню підприємницької активності, що в підсумку зміцнює економічний потенціал та забезпечує довгострокове економічне зростання.

Література

1. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28.12.2014 р. № 79-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/79-19>.

2. Пріоритети реформування та напрями перспективного розвитку міжбюджетних відносин в умовах бюджетної децентралізації в Україні. – К.: НІСД, 2015. – 80 с.

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/news/bjudzhet>.

АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ступницька Т.М., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Розвиток промисловості України залежить від ефективного використання і управління капіталом, особливе основним капіталом підприємств. Як правило, основний капітал займає найбільшу питому вагу в загальній величині капіталу підприємства, а стан та використання основного капіталу є одним з найважливіших чинників підвищення ефективної діяльності промислового підприємства.

Як свідчать проведені дослідження, останнім часом збільшується кількість економічних публікацій, які присвячені інвестиційної діяльності підприємств – залучення інвестицій в його основний капітал, чому присвячені праці науковців: О. Амоши, О. Андраш, І. Бланка, В. Бочарова, І. Гайдуцького, В. Геєця, С. Іщука, Д. Коробкова, А. Лайко, Л. Лігоненко та ін. Залучення інвестицій в основний капітал є позитивним фактором в діяльності підприємств, що призводить до оновлення основного капіталу підприємств, розширенню та активізації їх діяльності. Процес залучення інвестицій можна розглядати з одного боку як зацікавленість інвестора до вкладення коштів в діяльність підприємства, а с другого – як зацікавленість підприємства до залучення інвестора. Для цього, перш за все, необхідно провести аналіз ефективності діяльності підприємства, його конкурентоспроможності, використання ресурсів та капіталу, в тому числі й основного капіталу.

В економічній літературі питання ефективності використання основного капіталу розглядалися в працях І. Бланка, В. Андрійчука, С. Іщука, А. Поддерегина, Т. Старицького, Т. Кулаковской, В. Шеремета та інші та, як показали проведені дослідження, в для оцінки ефективності його використання застосовують низку показників. Так, І. Бланк, не проводить аналіз основного капіталу, а розглядає аналіз динаміки обсягу, складу, ступеню придатності, інтенсивності оновлення та ефективності використання капіталу, який вкладений в операційні необоротні активи. А. Поддерегин пропонує оцінювати ефективність використання основного капіталу за допомогою показника його рентабельності, який розраховується на підставі чистого прибутку. Т. Старицький розділяє думку тих економістів, які для аналізу використання основного капіталу застосовують системний підхід, що включає показники руху, стану і ефективності використання основного капіталу. Крім того, до найважливіших показників ефективності використання основного капіталу, він відносить капіталовіддачу і капіталоемність. В. Андрійчук, разом з показниками капіталовіддачі і капіталоемності, пропонує додатково використовувати інтегральний показник капіталовіддачі та умовний термін окупності. Т. Старицький пропонує оцінювати ефективність використання основного капіталу, використовуючи комплексну оцінку, яка припускає використання системи часткових (натуральних) та загальних (вартісних) показників. Він об'єднує ці показники в три групи: показники екстенсивного використання основного капіталу; показники інтенсивного використання основного капіталу; показники інтегрального використання основного капіталу.

Ми вважаємо недоцільним використання показників, що запропонував І. Бланк, для аналізу використання основного капіталу, оскільки вони є частковими показниками використання основного капіталу й не охоплюють усю сукупність його елементів. На нашу думку, для оцінки руху та ефективності використання основного капіталу, необхідно виділити часткові й загальні показники. При цьому загальні показники характеризують рух та використання основного капіталу в цілому. До загальних показників слід віднести такі показники як: рентабельність основного капіталу; коефіцієнт рентабельності необоротних активів; гранична ефективність капіталу; капіталовіддача; коефіцієнт ефективності основного капіталу.

Сучасні умови функціонування підприємств вимагають внесення деяких коректив в розрахунок показників використання основного капіталу. Ми розділяємо думку В. Андрійчука, Т. Старицького, що для розрахунку капіталовіддачі, показник валової продукції в порівнянних цінах необхідно замінити на показник товарної продукції за цінами реалізації (чистий дохід від реалізації продукції), особливо є це актуальним при досить високих темпах інфляції. На нашу думку, розрахунок середньорічної вартості основного капіталу необхідно здійснювати по реальній, тобто балансовій (залишковій) вартості основного капіталу. Залишкова вартість основного капіталу розраховується за такими елементами основного капіталу як основні засоби та нематеріальні активи. Аналогічний підхід необхідно використовувати при розрахунку середньорічної вартості основних засобів і нематеріальних активів при визначенні часткових показників ефективності використання основного капіталу. Деякі науковці в чисельнику формули рентабельності основного капіталу, використовують показник фінансового результату до оподаткування, тобто прибуток від всіх видів діяльності підприємства. На нашу думку це не зовсім коректно, оскільки фінансовий результат від звичайної діяльності підприємства включає величину податків, сплачених з прибутку до бюджету і, на наш погляд, знижує ефект від використання основного капіталу. А Лайко, В. Шевчук, П. Рогожин та інші для розрахунку індексу (коефіцієнту) рентабельності в чисельнику формули використовують продисконтовані інвестиційні доходи за період експлуатації проекту. Ми вважаємо це не зовсім коректним, оскільки саме чистий прибуток відображає реальний ефект від інвестиційних витрат на реалізацію проекту. На нашу думку при розрахунку строку окупності інвестицій доцільним є використання показника чистого прибутку, що відображає реальні грошові кошти, які є достовірним засобом погашення реальних інвестиційних проектів.

Часткові показники характеризують рух та використання окремих елементів основного капіталу (основних засобів, нематеріальних активів, довгострокових фінансових інвестицій). Часткові показники руху і ефективності використання основного капіталу охоплюють саме ці його елементи, оскільки вони займають найбільшу питому вагу в сукупній величині необоротних активів.

До часткових показників слід віднести: показники стану, руху та використання основних засобів; показники стану та руху нематеріальних активів; показники ефективності вкладення інвестицій в основний капітал.

Подальшим розвитком аналізу показників ефективності використання основного капіталу підприємства є проведення факторного аналізу показників ефективності (рентабельності), який запропонували Купріна Н.М. та Каткова Н.В. На їх думку, рентабельність основних засобів, як основи матеріально-технічної бази підприємства, може аналізуватися як функція, що прямо пропорційна рентабельності продажів, коефіцієнту оборотності активів, коефіцієнту придатності основних засобів і обернено пропорційна частці основних засобів в активах підприємства.

За допомогою схеми факторного аналізу рентабельності Купріна Н.М. та Катова пропонують наочно простежити вплив первинних факторів на формування комплексного показника, дати їх порівняльну характеристику і визначити причини їх зміни, що надасть можливість виявити параметри діяльності, що найбільшою мірою вплинули або могли б вплинути на ефективність основних засобів підприємства.

Таким чином, проведення аналізу ефективності діяльності підприємства, його конкурентоспроможності, використання ресурсів, повинно передувати залученню інвестицій в основний капітал підприємства. Аналіз наукових праць, які присвячені питанням оцінки ефективності використання основного капіталу та проведена оцінка показників ефективності використання основного капіталу, дозволив запропонувати загальні і часткові показники. Подальшим розвитком аналізу показників ефективності використання основного капіталу підприємства є проведення факторного аналізу показників ефективності (рентабельності). Але в сучасних умовах підвищення ефективності використання основного капіталу та його оцінювання на підприємствах харчової промисловості потребує подальших досліджень, що викликано змінами ринкового середовища.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

**Ткачук Г.О., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

Сучасна система управління вимагає наявності своєчасної та достовірної інформації про економічні процеси та явища. Джерелом такої інформації щодо внутрішнього середовища підприємства є її обліково-аналітична система.

Обліково-аналітична система – це система фіксації, збору, обробки та передачі в системі обліку інформації про господарські операції та процеси; відображення їх результатів у звітності підприємства; здійснення аналітичних розрахунків та забезпечення дієвого контролю достовірності та своєчасності обліку, звітності та аналізу з метою забезпечення менеджменту підприємства інформацією для здійснення оперативного та стратегічного управління.

Стратегія розвитку обліково-аналітичної системи передбачає розвиток окремих її елементів таких як облік, аналіз, звітність, оподаткування, контроль.

Стратегія представляє собою певну програму дій, яка в подальшому дозволяє досягнути запланованого результату. До складових стратегії відносять: обґрунтування мети;

ТРАНСФЕР ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОПРОДОВОЛЬЧУ СФЕРУ УКРАЇНИ	
Мартинюк О.М.	318
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Дідух С.М.	319
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловский	320
АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ФІРМИ	
Ліпова О.Л.	321

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Басюркіна Н.Й.	322
ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
Свистун Т.В.	324
ВІРТУАЛЬНИЙ СПОЖИВАЧ. ЛЮДИНА ЧИ МОДЕЛЬ?	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І., Шурко І.М.	325
СУЧАСНИЙ РИНОК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ	
Крупіна С.В.	326
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О.	328
ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРОТКОСТРОКОВОГО ТА ДОВГОСТРОКОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	
Шалений В.А.	329
АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	
Фомічова К.Б.	331

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
Євтушевська О.О.	333
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	
Іванченкова Л.В.	335
СУЧАСНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
Купріна Н.М.	336
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
Скляр Л.Б.	338
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Тарасова О.В.	340
АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М.	342
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Ткачук Г.О.	344

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Агеєва І.М.	346
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА Україна: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ	
Савенко І.І.	348
АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.	350
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
Седікова І.О.	353
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.	354

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор